

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/45/2025
Identifikačné číslo spisu:	1413218383
Dátum vydania rozhodnutia:	01.09.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1413218383.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Ing. P. M., narodeného X. U. XXXX, bytom M. XXX, XXX XX S., zastúpeného advokátkou JUDr. Líviou Krnčokovou, so sídlom Ul. 29. augusta 5, 811 08 Bratislava, proti žalovanému 1/ MHOLD, s.r.o., v likvidácii, so sídlom Révová 7, 811 02 Bratislava, IČO: 35 750 430, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Viera Kuruczová, s. r. o., so sídlom Vajnorská 32A, 831 04 Bratislava, IČO: 51 265 656, žalovanému 2/ Ing. P. O., narodenému XX. E. XXXX, bytom X. XX, XXX XX S., zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Viera Kuruczová, s. r. o., so sídlom Vajnorská 32A, 831 04 Bratislava, IČO: 51 265 656, žalovanému 3/ Ing. P. H., narodenému XX. Y. XXXX, bytom W. XX, XXX XX I. L., zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Viera Kuruczová, s. r. o., so sídlom Vajnorská 32A, 831 04 Bratislava, IČO: 51 265 656, žalovanému 4/ Mgr. H. X., narodenému XX. C. XXXX, prechodne bytom Q. H. XXX, XXX XX D. H., žalovanému 5/ PROPLUSCO spol. s r. o., so sídlom Staré Grunty 36, 841 04 Bratislava, IČO: 35 819 073, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Viera Kuruczová, s. r. o., so sídlom Vajnorská 32A, 831 04 Bratislava, IČO: 51 265 656, žalovanému 6/ PLUSIM spol. s r.o., so sídlom Kopčianska 92, 852 03 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 35 818 565, zastúpenému advokátom Mgr. Dávidom Orbánom, so sídlom Révová 7, 811 02 Bratislava, žalovanému 7/ ENERGY HOLD, spol. s r.o., so sídlom Nixbrod 7, 934 01 Levice, IČO: 36 618 772, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Viera Kuruczová, s. r. o., so sídlom Vajnorská 32A, 831 04 Bratislava, IČO: 51 265 656, žalovanému 8/ ENERGY HOLD SLOVAKIA, s.r.o., so sídlom Staré Grunty 36, 841 04 Bratislava, IČO: 45 339 147, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Viera Kuruczová, s. r. o., so sídlom Vajnorská 32A, 831 04 Bratislava, IČO: 51 265 656 a žalovanému 9/ U. O., narodenému X. P. XXXX, prechodne bytom Q. XXXX, XXX XX R., C. H., o určenie neplatnosti zmlúv o prevode obchodných podielov a o určenie, že žalovaný 1/ je spoločníkom žalovaného 5/, 6/, 7/ a 8/, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/20/2023-853 z 18. októbra 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaní 1/, 2/, 3/, 5/, 6/, 7/ a 8/ majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

III. Žalovanému 4/ a žalovanému 9/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) výrokom I. rozsudku č. k. 3Cob/20/2023-853 z 18. októbra 2023 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 10Cb/241/2013-738 z 23. marca 2022, zamietajúci žalobu. Výrokom II. napadnutého rozhodnutia odvolací súd priznal žalovaným 1/, 2/, 3/, 5/, 6/, 7/ a 8/ proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu a výrokom III. žalovaným 4/ a 9/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) vo veci rozhodol (prvým) rozsudkom č. k. 10Cb/241/2013-382 z 19. apríla 2018, ktorým určovací žalobu zamietol z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu č. k. 3Cob/181/2018-485 z 20. februára 2019 podal žalobca dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) uznesením sp. zn. 1Obdo/77/2019 tak, že obe rozhodnutia súdov nižšej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Po vrátení veci na ďalšie konanie súd prvej inštancie opätovne skúmal, či uzavretie zmlúv o prevode obchodných podielov medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/, na základe ktorých žalovaní 2/ a 3/ nadobudli obchodné podiely v obchodných spoločnostiach Agentúra PLUS, s.r.o., Energy Hold, s.r.o. a Plusim s.r.o., a tiež zmlúv o prevode obchodných podielov medzi žalovanými 2/ a 3/ a žalovaným 4/, ktorými bol navýšený obchodný podiel žalovaného 4/ z 30 % na 35 % (ďalej aj „zmluvy“), malo relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu ako minoritného spoločníka žalovaného 1/ a zároveň, či zmluvy boli uzatvorené v rozpore so zákonom, dobrými mravmi alebo zásadou poctivého obchodného styku. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z nesporného skutkového stavu opísaného žalobcom v žalobe a jeho neskorších podaniach, ktorý žalovaní nepopreli, avšak tvrdili, že žalobca nemá naliehavý právny záujem, pretože uzatvorenie zmlúv nemalo vplyv na majetkové pomery žalobcu. Zmluvy považovali za uzatvorené v súlade so zákonom.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože aj prípadným pozitívnym rozhodnutím súdu o žalobe by sa jeho postavenie spoločníka v spoločnosti MHOLD, s.r.o. (žalovaný 1/) nijako nezmenilo. Jeho postavenie spoločníka s istou výškou obchodného podielu v spoločnosti a s tým spojené práva a povinnosti ostávajú rovnaké pri akomkoľvek rozhodnutí súdu o podanej žalobe. Jeho postavenie voči spoločnosti nie je neisté. Súdu je zrejmé, že základom žaloby je tvrdenie, že predajom obchodných podielov, ktoré vlastnil žalovaný 1/ sa znížila reálna hodnota obchodného podielu žalobcu v tejto spoločnosti. V tom prípade však žalobca nezvolil správny prostriedok právnej ochrany svojich záujmov. Avšak aj v prípade, ak by existoval naliehavý právny záujem žalobcu na určení neplatnosti uvedených zmlúv, súd by ich za neplatné neurčil, keďže dospel k jednoznačnému záveru, že zmluvy sú platné. Nesúhlasil so žalobcom tvrdeným dôvodom neplatnosti, ktorým mal byť nedostatok zmlúv v tom smere, že v nich nebola priamo určená cena za prevod obchodných podielov. Na základe predložených dôkazov sa súd prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil s procesnou obranou žalovaných v jej jednotlivých úrovniach. Bolo totiž jednoznačne preukázané, že odplata za prevod obchodných podielov bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá v dodatkoch k jednotlivým zmluvám, ktoré boli uzatvorené v rovnaký deň ako samotné zmluvy. Takýto spôsob dohody zmluvných strán o odplate za prevod obchodných podielov považoval súd za neodporujúci zákonu, s jednoznačným určením. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovanému 1/ boli riadne uhradené jednotlivé dohodnuté odplaty za prevod obchodných podielov. Spôsob určenia výšky odplaty znaleckými posudkami je spôsob nadštandardný, keďže zákon neurčuje povinnosť určiť cenu za prevod obchodných podielov týmto spôsobom. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy sú platné, uzatvorené v súlade so zákonom, tak postup pri ich uzatváraní nie je možné kvalifikovať ako postup v rozpore s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom.

5. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na rozhodnutie sp. zn. 1Obdo/77/2019, v ktorom dovolací súd vytkol súdom oboch inštancií, že sa v pôvodnom konaní nezaoberali otázkou, či prevod obchodných podielov nepriaznivo dopadol na majetkové práva žalobcu ako minoritného spoločníka žalovaného 1/, ktorý bol spoločníkom v prosperujúcich spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/. Žalobca pritom považuje

zmluvy za rozporné so zákonom a uvedené konanie v rozpore s dobrými mravmi a zásadou poctivého obchodného styku. Dovolací súd vytkol konajúcim súdom aj to, že v ich rozhodnutiach absentuje právna argumentácia, ktorá by vyvrátila judikačnú prax (napr. rozsudky NS SR sp. zn. 2Obo/222/2001, sp. zn. 6Obo/108/2007, sp. zn. 4Obo/14/2012 a sp. zn. 5Cdo/191/2008). K uvedenému súd prvej inštalácie poznamenal, že pri rozhodovaní o žalobe bol oboznámený s označenými rozhodnutiami NS SR, pričom ale musel zotrvať na svojom právnom názore, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Vôbec pritom netvrdil, že spoločník obchodnej spoločnosti a priori nemá naliehavý právny záujem na určení, či zmluva uzatvorená obchodnou spoločnosťou, ktorej je spoločníkom, je zmluvou neplatnou. Avšak v prejednávanej veci, za daného skutkového stavu, dospel k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. Označené rozhodnutia NS SR podľa jeho názoru nemôžu predstavovať ustálenú rozhodovaciu prax, na základe ktorej by bolo možné konštatovať, že spoločník obchodnej spoločnosti má vždy naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Z uvedených rozhodnutí vyplýva záver, že existenciu naliehavého právneho záujmu nemožno spoločníkovi bez ďalšieho uprieť. K upretiu práva žalobcu na požadovanom určení podľa názoru súdu prvej inštalácie nedošlo, lebo súd konštatoval neexistenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu v danej konkrétnej veci.

6. Súd prvej inštalácie súhlasil so záverom dovolacieho súdu, že a priori sa nedá vylúčiť, že ak spoločnosť s ručením obmedzeným uzavrie odplatnú zmluvu o prevode obchodného podielu, tak ide o skutočnosť, ktorá môže mať vplyv na majetkové pomery spoločnosti a tým následne aj na majetkové pomery jej spoločníka. V prejednávanej veci však takáto situácia nenastala, keďže zmluva bola uzatvorená odplatne. Žalovaný 1/ inkasoval odplatu nie neprimeranú. Súd prvej inštalácie sa nemohol stotožniť s tvrdením žalobcu, že zisky obchodných spoločností, v ktorých sa žalovaný 1/ zbavil obchodných podielov napádanými zmluvami, dosiahnuté v nich v období nasledujúcom po predaji podielov, majú automaticky dopad na jeho majetkové pomery. Zdôraznil, že žalovaný 1/ už na dosahovanie zisku týchto spoločností nemal žiaden dosah. Ziskovosť, resp. hodnota obchodných spoločností, v ktorých žalovaný 1/ predal obchodné podiely, bola pretavená v cene týchto obchodných podielov, ktoré žalovaný 1/ utržil za ich predaj. Dosahovanie zisku, prípadne straty v obchodnej spoločnosti je výsledkom celého radu rozhodnutí, využitia možností a príležitostí, efektivity práce, obchodných kontaktov a celkovej situácie na relevantnom trhu. Žalovaný 1/ ako samostatný subjekt práva, napriek personálnemu prepojeniu s „predanými spoločnosťami“, po predaji podielov už nemohol žiadnym spôsobom ovplyvňovať vedenie týchto obchodných spoločností. Žalobca preto nesprávne argumentoval, že jeho osobný majetkový substrát sa zmenšil tým, že došlo k predaju obchodných podielov. Dôvody predaja obchodných podielov žalovaného 1/ síce neboli predmetom dokazovania v rámci tohto súdneho konania, avšak nemožno vylúčiť, že dôvodom bolo práve zlepšenie fungovania a aj prípadné zvýšenie ziskovosti daných spoločností pri novej vlastníckej štruktúre. Súd nemohol prijať tézu, že v budúcnosti dosiahnuté zisky alebo výnos z predanej veci môžu znamenať neplatnosť kúpnej alebo obdobnej zmluvy a nárok pôvodného vlastníka na v budúcnosti dosiahnuté zisky z predanej veci. Zmluvy o prevode obchodných podielov teda podľa názoru súdu nemali dopad na majetkové pomery žalobcu. Súd prvej inštalácie zotrval na názore, že ak žalobca tvrdí, že utrpel škodu znížením jeho majetku a ušlým ziskom, má k dispozícii iný prostriedok, ako sa domáhať svojich práv. Žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože jeho právny vzťah k žalovanému 1/ nie je neistý, je nezmenený. Ďalšie skutočnosti tvrdené žalobcom, napríklad ďalšie prevody obchodných podielov, považoval súd prvej inštalácie za irelevantné vzhľadom na charakter základu sporu a toto rozhodnutie.

7. Odvolací súd po preskúmaní odvolania žalobcu a ním napadnutého rozsudku súdu prvej inštalácie, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštalácie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie náležite, podrobne a logicky odôvodnil. Odvolací súd preto konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku, s jeho dôvodmi sa stotožnil a v celom rozsahu na ne poukázal [§ 387 ods. 2 CSP]. Zároveň poukázal na ustanovenia § 58 ods. 1, 2, § 105 ods. 1, § 114 ods. 1, § 122 ods. 1, § 123 ods. 1, 2, § 127 ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), z ktorej právnej úpravy vyplýva, že

obchodné podiely predstavujú podiel na účasti spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným, jeho právach zúčastňovať sa na obchodnom riadení spoločnosti a v rámci rozhodovania na valnom zhromaždení spoločnosti, a to v rozsahu veľkosti jeho obchodného podielu. S obchodným podielom spoločníka súvisí aj právo na podiel pri rozdelení zisku spoločnosti, podiel na likvidačnom zostatku a iné nároky v súlade s Obchodným zákonníkom a spoločenskou zmluvou. Od práv a povinností, ktoré zákon upravuje v súvislosti s vlastníctvom obchodného podielu spoločníkom, je potrebné odlišovať vlastníctvo samotnej spoločnosti odlišné od základného imania spoločnosti. Obchodná spoločnosť v rámci svojej podnikateľskej činnosti je prirodzene vlastníkom aj iných majetkových hodnôt ako sú nehnuteľnosti, hnutelné veci slúžiace na podnikanie, motorové vozidlá, ale aj peniaze, akcie, obchodné podiely iných spoločností a iné majetkové a nemajetkové hodnoty. Všetok tento majetok je vo vlastníctve obchodnej spoločnosti a predstavuje majetok, ktorý je odlišný od majetkových práv vyjadrených v obchodných podieloch spoločníkov. S obchodným majetkom spoločnosti nakladá spoločnosť za splnenia podmienok v spoločenskej zmluve a v súlade s Obchodným zákonníkom. Ak sa teda obchodná spoločnosť rozhodne nejaký majetok predat' alebo s ním inak naložiť a sú splnené nevyhnutné podmienky takéhoto predaja (väčšinové hlasovanie valného zhromaždenia a za cenu určenú znaleckým posudkom), tak sa nemôže prehlasovaný spoločník domáhať neplatnosti kúpnych zmlúv len z dôvodu, že podľa jeho subjektívneho názoru je takýto predaj pre jeho osobu nevýhodný. Pri predaji majetku spoločnosti (v prípade ak sa nejedná o zjavne podhodnotený a špekulatívny predaj), sa zmení forma majetku na jeho peniazmi vyjadriteľný ekvivalent, ktorý je naďalej obchodným majetkom spoločnosti.

8. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže jeho postavenie ako spoločníka v spoločnosti MHOLD s.r.o. by sa nijako nezmenilo. Poukázal na to, že obchodné podiely boli prevedené odplatne, odplata bola stanovená znaleckými posudkami aj so zohľadnením výnosovej metódy a bola žalovanému 1/ vyplatená. Hodnota týchto podielov sa pretransformovala do majetku žalovaného 1/ vo forme odplaty, čo súd prvej inštancie dostatočne jasne a zrozumiteľne vysvetlil v bodoch 21 až 30 odôvodnenia rozsudku. Z uvedeného vyplýva, že majetok žalovaného 1/ sa po preveze obchodných podielov žalobcom spochybňovanými zmluvami neznížil, a teda zmluvy nemali relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu. K odvolacej námietke žalobcu, že v čase uzatvorenia zmluvy o preveze obchodného podielu v nej absentovalo určenie výšky odplaty, odvolací súd uviedol, že žalobcovi nemôže dať za pravdu, pretože odplata za prevod obchodných podielov bola medzi zmluvnými stranami osobitne dohodnutá v dodatkoch k jednotlivým zmluvám, ktoré boli uzatvorené v rovnaký deň ako zmluvy, čo neodporuje zákonu, ako správne uviedol súd prvej inštancie.

9. Odvolací súd sa po preskúmaní veci stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý žalobu zamietol ako nedôvodnú. Odvolaciu argumentáciu žalobcu vyhodnotil ako právne irelevantnú, pretože ani jeden zo žalobcom uvádzaných odvolacích dôvodov nebol naplnený. Žalobca nesprávne argumentuje, že požadovaným určením by sa odstránila právna neistota v tom, kto je vlastníkom predmetných obchodných podielov. Uvedená právna neistota na strane žalobcu nikdy nevznikla. Postavenie žalobcu je dané tým, že je spoločníkom v spoločnosti žalovaného 1/ s obchodným podielom 30 %, pričom toto jeho postavenie nie je neisté ani sporné. V konaní nedošlo k žiadnym vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa všetky kritériá, ktoré na odôvodnenie súdneho rozhodnutia kladie ustanovenie § 220 ods. 2 CSP.

10. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaným 1/, 2/, 3/, 5/, 6/, 7/ a 8/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Žalovaným 4/ a 9/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože im trovy v odvolacom konaní nevznikli.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP s návrhom, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobe vyhovie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Nesprávny procesný postup súdov oboch inštancií, zakladajúci vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, videl žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v porušení čl. 2 ods. 1 a 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku a tiež ustanovení § 220 ods. 2 a 3, § 387 ods. 3 a § 455 CSP. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia totiž nevyplyva, že by sa odvolací súd dostatočne a zrozumiteľne vysporiadal s argumentáciou, ktorou žalobca odôvodňoval existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Odvolací súd v podstate len skonštatoval, že postavenie žalobcu je dané tým, že je spoločníkom žalovaného 1/ s obchodným podielom 30 %, pričom toto jeho postavenie nie je neisté, ani sporné. Odvolací súd a pred ním ani súd prvej inštancie sa nevysporiadali s argumentáciou žalobcu o vplyve prevodu obchodných podielov na jeho majetkové pomery (ako spoločníka žalovaného 1/). Napriek tomu, že aj podľa názoru dovolacieho súdu môže mať uzatvorenie odplatnej zmluvy o prevode obchodného podielu vplyv na majetkové pomery spoločnosti a následne aj na majetkové pomery jej spoločníka (sp. zn. 1Obdo/77/2019), tak odvolací súd sa obmedzil iba na konštatovanie, že obchodné podiely boli prevedené odplatne, odplata bola stanovená znaleckými posudkami aj so zohľadnením výnosovej metódy a že majetok žalovaného 1/ v podobe obchodných podielov sa pretransformoval do majetku vo forme peňažných prostriedkov (odplaty). Odvolací súd pritom vôbec nereagoval na podstatný argument žalobcu, že odplata za prevody obchodných podielov (bez ohľadu na to, že bola určená znaleckými posudkami) sa ani zďaleka nevyrovná prospechu, aký predstavuje samotné vlastníctvo obchodných podielov v dlhodobom ziskových spoločnostiach. Žalobca hospodárskymi výsledkami žalovaných 5/, 6/ a 7/ preukázal, že odplata vyplatená žalovanému 1/ za obchodné podiely v týchto spoločnostiach nie je ekvivalentom hodnoty, ktorú prináša ich vlastníctvo. Napriek tomu sa odvolací súd nijako nevysporiadal s jeho argumentáciou, že išlo o najcennejšiu zložku majetku žalovaného 1/, spôsobilú produkovať dlhodobé výnosy a že vlastníctvo obchodného podielu v takýchto bonitných spoločnostiach zvyšuje celkovú hodnotu žalovaného 1/ a tým aj hodnotu obchodného podielu žalobcu v tejto spoločnosti. Súd oboch inštancií nechali bez povšimnutia, že žaloba bola odôvodnená aj tým, že sa jedná o špekulatívny predaj a odplata nezodpovedá hodnote prevádzaných obchodných podielov. V rozpore so záväzným právnym názorom dovolacieho súdu (sp. zn. 1Obdo/77/2019) súdy neposúdili, či uzatvorenie zmlúv malo relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu, pod ktorými treba rozumieť hodnotu, a nie výšku obchodného podielu. Súd nevysvetlili, z akého dôvodu majetkové pomery žalovaného 1/ nemajú vplyv na majetkové pomery žalobcu (spoločníka s 30 %-ným obchodným podielom) a nevysporiadali sa s argumentáciou, že hodnota spoločnosti žalovaného 1/ sa prejavuje v hodnote žalobcovho obchodného podielu v tejto spoločnosti, v dôsledku čoho vlastníctvo obchodných podielov vo vyššie uvedených troch spoločnostiach má významný vplyv na majetkové pomery žalobcu. Zdôraznil tiež, že žalovaný 1/ bol jediným spoločníkom žalovaného 5/ a väčšinovým spoločníkom žalovaného 6/, a preto mal dostatočný počet hlasov aj na to, aby na valnom zhromaždení (resp. rozhodnutím jediného spoločníka) rozhodol o vyplatení zisku dosiahnutého týmito spoločnosťami.

13. Ďalej dovolateľ namietal, že v rozsudkoch súdov oboch inštancií absentuje právna argumentácia, ktorá by vyvrátila judikačnú prax NS SR, a to jednak v otázke naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení a jednak v otázke neplatnosti zmlúv o prevode obchodných podielov z dôvodu chýbajúcej podstatnej náležitosti - dohody o výške odplaty za prevádzaný obchodný podiel alebo o spôsobe jej určenia. Z odôvodnenia oboch rozsudkov nevyplyva reakcia na argumentáciu, že žalobca nemá iný právny prostriedok, ktorým by sa mohol domáhať určenia, že žalovaný 1/ je vlastníkom obchodných podielov, ktoré boli scudzené na základe absolútne neplatných právnych úkonov, na základe ktorých nemohla zaniknúť účasť žalovaného 1/ v spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/. Podľa jeho názoru bola určovací žaloba správne zvolená a jediný možný prostriedok, ako sa domôcť ochrany v prípade absolútnej neplatnosti zmlúv o prevode obchodných podielov. Odvolací súd sa dostatočne a zrozumiteľne nevysporiadal s predpokladmi pre záver o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu. Dovolateľ v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2ObdoV/11/2019 z 11. decembra 2019 (R 47/2020). Napriek tomu, že súdy konštatovali neexistenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, tak posudzovali aj vecnú stránku žaloby. Prítom sa ale vôbec nezaoberali jeho argumentáciou, že zmluvy sú neplatné z dôvodu rozporu so zákonom, dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom (s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka, § 56a, § 265 Obchodného zákonníka) z dôvodu, že žalovaní 2/ a 3/ ako konatelia a súčasne väčšinoví spoločníci

žalovaného 1/ previedli obchodné podiely v spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/ na seba, čím na úkor žalobcu získali pre seba výhody z vlastníctva výnosných obchodných podielov a žalobcu obrali o možnosť podieľať sa (prostredníctvom účasti v spoločnosti žalovaného 1/) na ziskoch dosahovaných týmito spoločnosťami. Napriek tomu, že žalobca v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jeho podstatnou argumentáciou, tak odvolací súd nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie neodstránil a jeho rozhodnutie potvrdil bez toho, aby sa sám vysporiadal s podstatnou argumentáciou žalobcu, čím podľa názoru dovolateľa došlo k porušeniu § 387 ods. 3 CSP. Podľa rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (napr. sp. zn. 4Cdo/125/2019) zakladá nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia prípustnosť aj dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) v spojení s § 431 ods. 1 CSP.

14. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorou je (ne)existencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. Odvolací súd túto právnu otázku vyriešil zhodne so súdom prvej inštancie tak, že žalobca svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení nepreukázal, keďže jeho postavenie ako spoločníka v spoločnosti žalovaného 1/ by sa nijako nezmenilo. Súd oboch inšancií nerozlišovali medzi „výškou“ a „hodnotou“ žalobcovho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/. Riešenie uvedenej právnej otázky sa podľa názoru dovolateľa odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú reprezentujú rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Obo/222/2001 (R 10/2003), sp. zn. 6Obo/222/2007, sp. zn. 6Obo/108/2007, 6Ndob/17/2008, sp. zn. 5Cdo/191/2008, sp. zn. 4Obo/14/2012, sp. zn. 5Obdo/67/2020 a sp. zn. 1Obdo/77/2019. Vyššie uvedená právna otázka mala byť podľa názoru dovolateľa správne vyriešená tak, že naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení je daný, preto ho preukázal tým, že prevod obchodných podielov patriacich žalovanému 1/ má nepriaznivý vplyv na hodnotu (teda nie výšku) obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného 1/. Zároveň žalobca nemá iný právny prostriedok, ktorým by sa mohol domáhať navrátenia do pôvodného stavu za situácie, kedy zmluvy o prevode obchodných podielov (ako absolútne neplatné právne úkony) nevyvolávajú žiadne právne účinky, a teda na ich základe nemohla zaniknúť účasť spoločníka (žalovaného 1/) v spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/. Uvedený stav nemožno dosiahnuť žalobou na plnenie. Súd oboch inšancií vôbec nereagovali na jeho podstatné argumenty, ktorými odôvodňoval vplyv sporných prevodov na hodnotu (nie výšku) jeho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/. Odvolací súd nemal vziať do úvahy iba výšku (percentuálne vyjadrenie) obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného 1/, ale mal prihliadnuť aj na jeho hodnotu a obsah majetkového práva žalobcu, ktoré zodpovedá jeho obchodnému podielu a závisí od hodnoty obchodného majetku žalovaného 1/. V prípade vyhovenia určovacej žalobe by sa navrátenie do predošlého stavu pozitívne prejavilo na majetku žalovaného 1/ a tým automaticky aj na hodnote žalobcovho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/. Súd oboch inšancií nesprávne interpretovali ustanovenie § 137 písm. c) CSP, keď napriek preukázanému vplyvu prevodov obchodných podielov na hodnotu žalobcovho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/ dospeli k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

15. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie aj v posúdení právnej otázky (ne)platnosti zmlúv o prevode obchodných podielov, ktorú súd prvej inštancie riešil napriek tomu, že konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. Žalobca pritom svoju argumentáciu, ktorou odôvodňoval neplatnosť predmetných zmlúv, podporil rozhodovacou praxou NS SR (sp. zn. 2Obo/102/2001, sp. zn. 5Cdo/99/2009, 5Cdo/100/2009, 5Cdo/101/2009, sp. zn. 5Cdo/283/2010), ale aj Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 29Odo/221/2005) a Krajského súdu v Bratislave (sp. zn. 3Cob/166/2013). Podľa jeho názoru sa sudy oboch inšancií pri posudzovaní (ne)platnosti zmlúv o prevode obchodných podielov odklonili od uvedenej rozhodovacej praxe a svoj odklon nijakým spôsobom neodôvodnili. Súdom prvej inštancie sa obmedzil len na konštatovanie, že dospel k jednoznačnému záveru, že zmluvy sú platné. Uvedol tiež, že sa v plnom rozsahu stotožnil s procesnou obranou žalovaných v jej jednotlivých úrovniach a bez bližšieho vysvetlenia konštatoval, že spôsob dohody zmluvných strán o odplate za prevod obchodných podielov považuje za neodporujúci zákonu s jednoznačným určením. S uvedeným záverom sa však nedá stotožniť, pretože zmluvy neobsahovali žiadne jednoznačné určenie odplaty za prevádzané obchodné podiely. Konštatovalo sa v nich, že prevod

obchodného podielu sa uskutočňuje odplatne za vzájomne dohodnutú sumu určenú v dodatku k zmluve o prevode obchodného podielu. Podľa názoru dovolateľa nebol dôvod na odklon od ním uvedenej rozhodovacej praxe, pretože dodatky k zmluvám netvorili ich neoddeliteľnú prílohu, ale boli podpísané až po tom, ako boli uzavreté zmluvy o prevode obchodných podielov, teda nie súčasne s nimi. Je pritom bez právneho významu, že dodatky boli uzavreté v ten istý deň ako zmluvy. Nesprávnosť právneho posúdenia veci súdmi oboch inštancií teda spočíva v tom, že zmluvy posúdili ako platné napriek tomu, že neobsahujú cenu za prevod obchodného podielu, pričom za postačujúce pre platnosť týchto zmlúv považovali uvedenie ceny v dodatku ku zmluve. Súdny mali na sporné zmluvy aplikovať ustanovenie § 37 Občianskeho zákonníka a pri jeho správnej aplikácii mali dospieť k záveru o neplatnosti zmlúv. Vzhľadom na uvedené je prípustnosť dovolania daná aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP.

16. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní 1/, 2/, 3, 5/, 7/ a 8/ prostredníctvom spoločného právneho zástupcu. Namietali, že žalobcom uvádzané dovolacie dôvody nie sú dané a dovolanie je neprípustné a nedôvodné. Nejde o odklon od rozhodovacej praxe NS SR, keďže súdy vyhodnotili, že žalobcom označenú judikatúru nie je možné aplikovať na prejednávajúcu vec. Odvolací súd vec správne právne posúdil a tiež svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 387 CSP dostatočne jasne, zrozumiteľne a výstižne odôvodnil, keď sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré zároveň na zdôraznenie jeho správnosti doplnil. Obe rozhodnutia sú v intenciách uznesenia NS SR (ako dovolacieho súdu v danej veci) sp. zn. IObdo/77/2019 z 24. novembra 2020. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, alternatívne ho zamietol podľa § 448 CSP. Zároveň žiadali priznať náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

17. Dovolateľ podľa ich názoru nesprávne a zavádzajúco tvrdí, že súdy oboch inštancií nerozlišovali medzi výškou a hodnotou jeho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/. Zo záverov oboch rozhodnutí je zrejмый opak a súdy tiež konštatovali, že zmluvy nemali relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu, keďže hodnota prevádzaných obchodných podielov bola stanovená znaleckými posudkami a po inkasovaní nie neprimeranej odplaty sa pretransformovala do majetku spoločnosti žalovaného 1/. Súd prvej inštancie správne a výstižne konštatoval, že dosahovanie zisku je výsledkom celého radu rozhodnutí, využitia možností a príležitostí, efektivity práce, obchodných kontaktov a celkovej situácie na relevantnom trhu, pričom žalovaný 1/ po predaji podielov už nemohol žiadnym spôsobom ovplyvňovať vedenie obchodných spoločností do budúcnosti, t. j. ani ich zisky. Nesprávne je aj tvrdenie, že súdy neposúdili, či uzavretie zmlúv malo relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu a nevysvetlili, prečo majetkové pomery žalovaného 1/ nemajú vplyv na majetkové pomery žalobcu (v tejto súvislosti poukázali najmä na bod 30 rozsudku súdu prvej inštancie a bod 22 napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.) Neobstojí ani argumentácia neskoršími ziskami žalovaných 5/, 6/ a 7/, pretože nie je zrejмый a preukázané, aké hospodárske výsledky (zisky) by mali spoločnosti žalovaných 5/, 6/ a 7/ v rovnakom období v prípade, ak by v nich mal majetkovú účasť žalovaný 1/. Zároveň platí, že odplata, ktorú žalovaný 1/ inkasoval za prevedené obchodné podiely, bola tiež spôsobilá do budúcnosti produkovať výnosy v prípade jej využitia/investovania v rámci podnikateľskej činnosti spoločnosti. Je nesporné, že žalobca vlastnil a stále vlastní obchodný podiel v spoločnosti žalovaného 1/ o rovnakej veľkosti (30 % základného imania), ktorého hodnota je premenlivá a závisí od toho, ako spoločnosť žalovaného 1/ naloží so svojím majetkom, čo zase závisí od podnikateľského zámeru a dohody, resp. rozhodnutí jej spoločníkov. Vzťahy osôb v spoločnosti žalovaného 1/ sú však dlhodobo tak rozvrátené, že spoločníci sa nevedia dohodnúť na žiadnej otázke týkajúcej sa spoločnosti, jej majetku a ďalšieho fungovania, čo je nepochybne aj dôsledkom skutočnosti, že dovolateľ inicioval voči spoločnosti žalovaného 1/ viaceré súdne spory, ktoré nepriaznivú situáciu v spoločnosti len prehľbujú. Teda, na jednej strane možno súhlasiť s tým, že hodnota obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného 1/ sa odvíja aj od hodnoty majetku žalovaného 1/, avšak na strane druhej týmto majetkom nie je len vlastníctvo obchodných podielov, ale ním môžu byť aj finančné prostriedky (v podobe odplaty za prevedené obchodné podiely), ktoré môžu byť tiež zdrojom ziskov spoločnosti žalovaného 1/. Preto neobstoja tvrdenia dovolateľa, že odplata za prevedené obchodné podiely sa nevyrovná prospechu, aký predstavuje vlastníctvo obchodných podielov v spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/ a že žalovaný 1/ sa prevodom obchodných podielov zbavil svojho majetku, keďže tento majetok sa pretransformoval do odplaty za

prevedené obchodné podiely, stanovenej znaleckými posudkami. Vzhľadom na to, že súdy oboch inšancií správne vyhodnotili a aj dostatočne jasne odôvodnili, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, tak už nebolo potrebné, aby sa zaoberali otázkou (ne)platnosti zmlúv o prevode obchodných podielov. Argumentácia dovolateľa, že súdy sa odklonili od ním uvádzanej rozhodovacej praxe je preto irelevantná. Napriek tomu sa však súdy nad potrebný rozsah vysporiadali aj s touto otázkou a dostatočne jasne vysvetlili, prečo sú zmluvy platné. Závery súdnych rozhodnutí, na ktoré žalobca poukázal, navyše podporujú argumentáciu žalovaných, keď pripúšťajú nielen určenie konkrétnej odplaty za prevádzaný obchodný podiel, ale aj určenie spôsobu jej určenia. Uvedené súdne rozhodnutia zároveň pripúšťajú možnosť, že odplata za prevádzaný obchodný podiel môže byť určená dodatkom, avšak je nevyhnutné, aby bol dodatok uzavretý súčasne so zmluvou a nie dodatočne (čo v posudzovanej veci je splnené).

18. Svoje vyjadrenie k dovolaniu žalobcu zaslal aj žalovaný 6/, ktorý rovnako navrhol dovolanie odmietnuť alebo ho zamietnuť a priznať mu voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Poukázal na to, že v porovnaní s vlastníckou štruktúrou k 24. máju 2013 (kedy bola uzatvorená zmluva o prevode obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 6/) má jeho spoločnosť 4 nových spoločníkov (žalovaných 2/, 3/, 8/ a 9/), pričom na obchodný podiel žalovaného 8/ bolo v roku 2021 zriadené záložné právo v prospech záložného veriteľa X. X., a.s. Mal za to, že prípadné zmeňujúce rozhodnutie dovolacieho súdu (vyhovujúce žalobe) by bolo nevykonateľné, v rozpore s princípom právnej istoty a zrejme by generovalo ďalšie súdne spory v súvislosti s vysporiadaním medzi pôvodnými a novými spoločníkmi. Podľa jeho názoru sa súd prvej inšancie jasne a výstižne vysporiadal so žalobcom označovanými súdnymi rozhodnutiami (najmä NS SR), z ktorých viaceré sa týkali diametrálne odlišného skutkového stavu (napr. sp. zn. 4Obo/14/2012). Závery rozsudku NS SR sp. zn. 2Obo/222/2001 nie sú na daný prípad vôbec aplikovateľné, pretože predmetom posudzovania sú iné zmluvné typy (zmluvy o prevode obchodných podielov). Odmietol tiež tvrdenia o absolútnej neplatnosti predmetných zmlúv pre ich rozpor so zákonom a dobrými mravmi. Zdôraznil, že v zmluvách bol dohodnutý spôsob určenia odplaty za prevádzané obchodné podiely a v dodatkoch k predmetným zmluvám, ktoré boli uzatvorené súčasne so zmluvami, bola uvedená konkrétna výška odplaty, a to v závislosti od stanovenia všeobecnej hodnoty obchodného podielu podľa znaleckého posudku. Preto je správny názor, že dohoda o výške ceny za prevod obchodného podielu, obsiahnutá v dodatku k zmluve, tvorí súčasť, resp. prílohu zmluvy o prevode obchodného podielu (v zmysle záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo/1241/2004). Vzhľadom na to, že obchodné podiely boli predané za cenu určenú znaleckým posudkom, tak reálna hodnota obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného 1/ sa týmito predajmi nemohla znížiť. Ak mal žalobca za to, že znalec nesprávne určil hodnotu predmetných obchodných podielov a žalovaný 1/ ich mal predat' za vyššiu kúpnu cenu (s čím však žalovaný 6/ nesúhlasí), tak mal zvoliť iný prostriedok právnej ochrany svojich záujmov, napr. žalobu o náhradu škody. Zdôraznil, že určovacia žaloba nemôže byť opodstatnená ani v prípadoch, kedy je vo veci možné žalovať na splnenie povinnosti. Hospodárske výsledky žalovaných 5/, 6/ a 7/ nepreukazujú, že vlastníctvo predmetných obchodných podielov žalovaným 1/ má vplyv na hodnotu žalobcovho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/, a to najmä preto, že obchodné podiely boli predané za cenu určenú znaleckým posudkom. Dovolateľ nedôvodne namieta, že súdy oboch inšancií nereagovali na jeho podstatné argumenty, keď najmä v bode 21 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolací súd jasne a výstižne vysvetlil, že prevody nemali vplyv na hodnotu a ani na výšku žalobcovho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/. Vo veci nemohlo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 387 ods. 3 CSP, pretože odvolací súd sa vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými žalobcom v odvolaní. Žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na ním uplatnených určovacích petítoch, keďže atribút naliehavosti je daný najmä vtedy, ak bez takéhoto určenia by bolo ohrozené právo žalobcu alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým. Žalobca nič z toho v konaní nepreukázal.

19. Dovolateľ vo svojom vyjadrení k vyjadreniam žalovaných 1/, 2/, 3, 5/, 7/ a 8/ a žalovaného 6/ (ďalej aj „dovolacia replika“) uviedol, že vyjadrenia neobsahujú relevantné argumenty, spochybňujúce prípustnosť a dôvodnosť jeho dovolania. Za účelové a ničím nepodložené označil tvrdenie, že ním označenú judikatúru nemožno aplikovať na prejednávajúcu vec. Nie je totiž podstatné, aký typ zmluvy spoločnosť uzavrela, ale podstatné je to, aký vplyv mala spoločnosťou uzatvorená zmluva na hodnotu

obchodného podielu spoločníka. Z predmetnej judikatúry vyplýva, že ak spoločnosť uzatvorila zmluvu, ktorá mala nepriaznivý vplyv na hodnotu obchodného podielu spoločníka, tak spoločníkovi nemožno uprieť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti takejto zmluvy. Preto žalobca v konaní preukázal (hospodárskymi výsledkami žalovaných 5/, 6/ a 7/), že prevod obchodných podielov v týchto spoločnostiach zo žalovaného 1/ (ktorého je žalobca spoločníkom) na žalovaných 2/ a 3/ mal nepriaznivý vplyv na hodnotu obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného 1/. K argumentácii, podľa ktorej sa hodnota prevedených obchodných podielov (stanovená znaleckými posudkami) pretransformovala do majetku spoločnosti vo forme odplaty, dovolateľ namietal, že ide o nesprávne a nepravdivé tvrdenie, pretože on v konaní preukázal, že odplata vyplatená žalovanému 1/ za obchodné podiely v spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/ nie je ekvivalentom hodnoty, ktorú prináša vlastníctvo týchto obchodných podielov. Poukázal na to, že aj podľa názoru dovolacieho súdu (sp. zn. 1Obdo/77/2019) môže mať uzatvorenie odplatnej zmluvy o prevode obchodného podielu vplyv na majetkové pomery spoločnosti a tým aj na majetkové pomery jej spoločníka. Tvrdenie žalovaných, že žalovaný 1/ po predaji podielov už nemohol žiadnym spôsobom do budúcnosti ovplyvňovať vedenie obchodných spoločností žalovaných 5/, 6/ a 7/, a teda ani ich zisky, je bez právneho významu, pretože v konaní nebolo preukázané, že vlastnícka štruktúra žalovaných 5/, 6/ a 7/ mala vplyv na dosahovanie hospodárskych výsledkov týchto spoločností. Zdôraznil, že zisky v týchto spoločnostiach sú ovplyvnené najmä ich dlhodobou činnosťou. Skutočnosť, že žalovaný 1/ (v mene ktorého konali žalovaní 2/ a 3/) previedol obchodné podiely na žalovaných 2/ a 3/, podľa názoru dovolateľa svedčí o tom, že žalovaní 2/ a 3/ si boli dobre vedomí toho, aké výnosy sú tieto obchodné podiely schopné dosahovať, preto obchodné podiely previedli na seba, aby z prospechu plynúceho z ich vlastníctva vylúčili žalobcu. Bez opory vo vykonanom dokazovaní je tvrdenie žalovaných, že uzavretie zmlúv nemalo relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu. On preukázal, že odplata za prevody obchodných podielov nie je ekvivalentom ich hodnoty, ktorá spočíva v samotnom ich vlastníctve, keďže obchodné podiely sú schopné dlhodobo produkovať výnosy vo výške neporovnateľnej s odplatou. Bez ohľadu na to, či by podiel na zisku bol žalovanému 1/ vyplatený alebo nie, tak už samotné vlastníctvo obchodného podielu v takýchto bonitných spoločnostiach zvyšuje celkovú hodnotu žalovaného 1/ a tým aj hodnotu obchodného podielu žalobcu v tejto spoločnosti. Uzavretie zmlúv preto malo relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu ako minoritného spoločníka žalovaného 1/ a žalobca má naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe.

20. Žalovaní netvrdili a ani nepreukázali, aký iný významný majetok (okrem prevedených obchodných podielov) by žalovaný 1/ mal vlastníť. Za ničím nepreukázané označil dovolateľ tvrdenie, že aj odplata za prevody obchodných podielov predstavovala hodnotu a rovnako významnú zložku majetku žalovaného 1/, ktorá bola tiež spôsobilá produkovať výnosy. Poukázal na to, že žalovaný 1/ žiadne výnosy z odplaty za prevedené obchodné podiely nedosiahol. Preto aj táto skutočnosť svedčí v prospech jeho argumentácie, že práve vlastníctvo obchodných podielov v spoločnostiach žalovaných 5/, 6, a 7/ tvorilo najvýznamnejšiu zložku majetku žalovaného 1/. Prevod tohto majetku (na základe neplatných zmlúv) sa negatívne dotkol hodnoty žalobcovho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/ a tento negatívny dopad nezohľadila ani prijatá odplata. K argumentácii žalovaných, že neskoršie hospodárske výsledky žalovaných 5/, 6/ a 7/ nepreukazujú, že tieto by boli rovnaké aj v prípade, ak by obchodné podiely ostali vo vlastníctve žalovaného 1/, dovolateľ uviedol, že ide o argument založený na ničím nepodložených domnienkach, keďže súd prvej inštancie konštatoval, že dôvody predaja neboli predmetom dokazovania v rámci tohto konania. On nespochybňuje všeobecný fakt, že hospodárske výsledky obchodných spoločností sú premenlivé a závisia od mnohých faktorov, avšak takéto všeobecné tvrdenie nezohľadňuje individuálne okolnosti daného prípadu, kedy žalobca preukázal reálne hospodárske výsledky dosiahnuté v spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/ a ich významný vplyv na hodnotu jeho obchodného podielu v spoločnosti žalovaného 1/. K tvrdeniu žalovaných, že nie je preukázané, aké hospodárske výsledky by tieto spoločnosti mali, ak by v nich (v rovnakom období) mal majetkovú účasť žalovaný 1/, dovolateľ namietal, že on preukázal, že obchodné podiely produkujú dlhodobé zisky, avšak žalovaní nepreukázali opak. Žalovaní nepreukázali ani to, že odplata za prevedené obchodné podiely bola spôsobilá produkovať výnosy porovnateľné s tými, aké vyprodukovali obchodné podiely vlastnené žalovaným 1/ v spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/. Pokiaľ žalovaní uviedli, že hodnota žalobcovho obchodného podielu je premenlivá a závisí od toho, ako spoločnosť žalovaného 1/ naloží so svojím

majetkom, poukázal na to, že žalovaný 1/ naložil so svojím majetkom (v podobe obchodných podielov) takým spôsobom, ktorým sa znížila hodnota žalobcovho obchodného podielu, čím je preukázaný naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení.

21. K tvrdeniam žalovaných, že súdne rozhodnutia pripúšťajú, že odplata za prevádzaný obchodný podiel môže byť určená dodatkom, avšak je nevyhnutné, aby tento bol uzavretý súčasne so zmluvou, a nie dodatočne, dovolateľ uviedol, že tento názor je nesprávny, pretože už zo samotnej povahy dodatku je zrejmé, že môže byť uzatvorený až po tom, ako je uzatvorená zmluva, teda nie súčasne so zmluvou. V tejto súvislosti poukázal na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo/1241/2004. V danom prípade dodatky preukázateľne netvorili súčasť (neoddeliteľnú prílohu) zmlúv, a teda nimi nebolo možné zhojiť nedostatok náležitosti a týmto spôsobom dosiahnuť platnosť (absolútne neplatného) právneho úkonu. Nestotožnil sa ani s názorom žalovaných, že ním označená judikatúra sa na prejednávany prípad nevzťahuje. Podľa jeho názoru súdy nevedeli odôvodniť svoj odklon od tejto judikatúry, a tak len jednoducho skonštatovali, že sa na danú vec nevzťahuje. Predmetná judikatúra sa však zaoberá práve tými právnymi otázkami, ktoré boli riešené aj v prejednávanej veci (otázka naliehavého právneho záujmu a neplatnosť prevodných zmlúv). Neobstoí ani argument žalovaného 6/, že prípadné zmeňujúce rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by žalobe vyhovel, by bolo nevykonateľné, v rozpore s princípom právnej istoty a generovalo by ďalšie spory. Poukázal na to, že v zmysle stále platnej zásady rímskeho práva z nepráva nemôže vzniknúť právo, a preto ani následné prevody obchodných podielov realizované žalovanými 2/ a 3/ (ako nevlastníkmi) nemohli byť platné.

22. K dovolacej replike žalobcu zaslali žalovaní 1/, 2/, 3, 5/, 7/ a 8/ svoje vyjadrenie (dovoláciu dupliku), v ktorom poukázali na to, že dovolateľ neuvádza žiadne nové skutočnosti a len opakuje a prekrúca svoju nesprávnu a nedôvodnú argumentáciu. Súdy oboch inšancií sa neodklonili od rozhodovacej praxe NS SR, pretože vyhodnotili a vysvetlili, že v prípade žalobcom označených rozhodnutí sa jedná o diametrálne odlišný skutkový stav. Dokonca sa jedná aj o iný právny stav, keďže judikáty sú z obdobia účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý upravoval naliehavý právny záujem odlišne. Aplikovateľnosť označenej judikatúry nevyplýva ani z uznesenia sp. zn. 1Obdo/77/2019, pretože dovolací súd iba skonštatoval, že súdy nezdôvodnili, prečo na predmetnú judikatúru neprihliadali. V novom rozhodnutí však súd prvej inštancie jasne vysvetlil, že žalobcovi naliehavý právny záujem nie je upretý, tento však v danom spore nie je daný a že judikatúra, na ktorú žalobca poukazoval, rieši úplne iný skutkový stav, a preto nie je na daný spor aplikovateľná. Súdy oboch inšancií svoj záver o tom, že uzavretie zmlúv o prevode obchodných podielov nemalo relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu riadne odôvodnili (najmä v bode 30 rozsudku súdu prvej inštancie a v bode 22 napadnutého rozhodnutia). Tvrdenie dovolateľa, že žalovaný 1/ z odplaty za prevedené obchodné podiely nedosiahol žiadne výnosy, je pre posúdenie predmetu sporu irelevantné. Práve skutočnosť, že hodnota prevádzaných podielov bola určená v znaleckých posudkoch so zohľadnením výnosovej metódy, totiž preukazuje, že táto hodnota sa v podobe finančných prostriedkov pretransformovala do majetku spoločnosti žalovaného 1/ a bolo na žalovanom 1/, ako s týmto majetkom naloží (zhodnotí ho). K ďalším tvrdeniam dovolateľa, podľa ktorých žalovaní nepreukázali, že sporné prevody nemali negatívny dopad na hodnotu žalobcovho obchodného podielu a ani to, že hospodárske výsledky žalovaných 5/, 6/ a 7/ by boli iné, ak by v rovnakom období spoločnosť žalovaného 1/ vlastnila prevedené obchodné podiely, žalovaní poukázali na to, že dôkazné bremeno v spore je na žalobcovi. Zároveň však platí (a pripúšťa to aj sám dovolateľ), že hospodárske výsledky v obchodných spoločnostiach sú premenlivé a závisia od mnohých faktorov, napr. aj od personálneho zloženia v spoločnostiach, a preto žalobca nemôže svoj naliehavý právny záujem odôvodňovať ziskami žalovaných 5/, 6/ a 7/ z čias, kedy už žalovaný 1/ nemal na hospodárske výsledky uvedených spoločností žiaden vplyv.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania sa najskôr zaoberal tým, či je dovolanie prípustné.

24. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to

zákon pripúšťa.

25. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

27. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom odvolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným, sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Zo zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa odvolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky jeho prípustnosti vyplývajúce v danom prípade z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a tiež podmienky odvolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

28. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania len v tom prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosiahla značnú, resp. výraznú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

29. Obsahom práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (IV. ÚS 22/04 a I. ÚS 50/04).

30. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ existenciu tzv. vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP (zakladajúcej tak prípustnosť, ako aj dôvodnosť dovolania) videl v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií, ktoré sa nevysporiadali s jeho (pre rozhodnutie sporu podstatnou) argumentáciou. Odvolací súd mal tiež porušiť ustanovenie § 387 ods. 3 CSP, ktoré odvolaciemu súdu ukladá povinnosť vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Súdy oboch inštancií nesprávne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou vyriešili právnu otázku (ne)existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na ním požadovanom určení, pričom svoj odklon od konštantnej judikatúry (v rozpore s čl. 2 ods. 2 Základných princípov a § 220 ods. 3 a § 393 ods. 3 CSP) dôkladne neodôvodnili. K rovnakému pochybeniu súdov malo dôjsť aj pri riešení druhej právnej otázky (ne)platnosti zmlúv o prevode obchodných podielov, ktorú právnu otázku súdy riešili napriek tomu, že konštatovali nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. Odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu pri riešení uvedených dvoch právnych

otázok odvolací súd zároveň založil prípustnosť dovolania voči napadnutému rozhodnutiu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

31. Dovolací súd predovšetkým poukazuje na rozdiely v pojmoch ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít a ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pojem ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít používa čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku, podľa ktorého každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Obsahovo rovnaké pojmy sú uvedené aj v ustanoveniach § 220 ods. 3 a 393 ods. 3 CSP, z ktorých vyplýva povinnosť pre súd prvej inštancie (§ 220 ods. 3 CSP) a obdobne aj pre odvolací súd (§ 393 ods. 3 CSP) v prípade, ak sa odklonia od ustálenej rozhodovacej praxe, tento svoj odklon v odôvodnení rozsudku dôkladne odôvodniť. Pojem ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít predstavuje širší pojem ako pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, používaný v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktoré upravuje podmienky, za splnenia ktorých je prípustné podať dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu (v zmysle posúdenia prípustnosti dovolania) je možné zaradiť iba rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých tento rozhodoval ako dovolací súd (v konaní o dovolaní a dovolaní generálneho prokurátora, za predchádzajúcej procesnej úpravy označovanom ako mimoriadne dovolanie). Naproti tomu pod pojem ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít možno zahrnúť nielen rozhodnutia dovolacieho súdu, ale aj rozhodnutia, ktoré vydal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací. Ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít môže potom predstavovať aj jednotlivé rozhodnutie (a to aj doposiaľ nepublikované), pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia NS SR (prípadne aj Ústavného súdu Slovenskej republiky) názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto akceptovali a vecne na ne nadviazali. V tomto chápaní možno za príklady ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít považovať aj rozsudky odvolacích senátov NS SR sp. zn. 2Obo/222/2001 z 5. apríla 2002 a sp. zn. 2Obo/102/2001 z 23. novembra 2001. Rozsudok sp. zn. 2Obo/222/2001 bol tiež publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 10/2003 a rozsudok sp. zn. 2Obo/102/2001 bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 7/2002. Oba tieto rozsudky sú akceptované aj v odbornej verejnosti, keď na ne odkazujú a závery z nich preberajú odborné publikácie bez toho, aby predmetné rozhodnutia boli spochybňované.

32. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľa, že súdy oboch inštancií sa vo svojich rozhodnutiach odklonili od rozhodovacej praxe, ktorá sa ustálila v otázke, či spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným (obdobne aj akcionár akciovej spoločnosti) môže mať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu, ktorý uskutočnila táto spoločnosť. Keďže nešlo o odklon, tak neobstojí ani tvrdenie, že súdy svoj odklon od tejto rozhodovacej praxe dôkladne neodôvodnili, a tým porušili povinnosť vyplývajúcu z ustanovení § 220 ods. 3 CSP (súd prvej inštancie) a § 393 ods. 3 CSP (odvolací súd). Podľa názoru dovolacieho súdu poukázal správne súd prvej inštancie (v bode 22 odôvodnenia) na to, že nejde o ustálenú rozhodovaciu prax v tom zmysle, že spoločník obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným má mať v takýchto prípadoch vždy naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, keďže z označených rozhodnutí (z ktorých väčšina argumentačne nadväzovala na judikát R 10/2003) vyplýva len to, že existenciu naliehavého právneho záujmu nemožno spoločníkovi bez ďalšieho uprieť. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku (body 23 až 28) zároveň vyplýva, že súd prvej inštancie sa (aspoň v stručnosti) zaoberal dovolateľom označenými rozhodnutiami NS SR (sp. zn. 2Obo/222/2001, 4Obo/14/2011, 6Obo/108/2017, 5Cdo/191/2008), pričom poukázal predovšetkým na rozdiely v skutkovom stave a tiež vyjadril súhlas s právnymi závermi v nich uvedenými (v čom súdy videli naliehavý právny záujem žalobcu v konkrétnom spore), avšak tieto nepovažoval za aplikovateľné v ním prejednávanej veci. V bode 29 odôvodnenia rozhodnutia výslovne uviedol, že so záverom judikátu R 10/2003 (rozsudok NS SR sp. zn. 2Obo/222/2011 z 5. apríla 2002), podľa ktorého spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným nemožno bez ďalšieho uprieť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmlúv, ktoré uzavrela spoločnosť, a ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na hodnotu jeho obchodného podielu, sa jednoznačne stotožňuje. Mal však za to, že v prejednávanej veci takáto situácia nenastala (t. j. že by súd bez ďalšieho uprel žalobcovi naliehavý právny záujem na požadovanom určení),

pretože na základe skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním bola súdom konštatovaná absencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na ním uplatnených určovacích petitoch. Pokiaľ žalovaní v tejto súvislosti namietali, že žalobcom označené rozhodnutia nie sú vôbec aplikovateľné, pretože ide nielen o rozdielny skutkový stav, ale aj iný právny stav, tak s týmto názorom sa dovolací súd nestotožnil. Predmetná rozhodovacia prax sa ustálila ešte za účinnosti predchádzajúcej procesnej úpravy zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorá žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu pripúšťala za predpokladu preukázania naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení [§ 80 písm. c) CSP]. Aj žaloba dovolateľa je žalobou podľa § 80 písm. c) OSP (bola podaná na súde prvej inštancie dňa 2. októbra 2013), a nie podľa § 137 písm. c) CSP, ako nesprávne uvádza nielen dovolateľ, ale aj súd prvej inštancie (v bode 19 odôvodnenia). Obdobne aj rozšírenie žaloby o ďalšie určovacie petity [rovnako v zmysle § 80 písm. c) OSP] bolo žalobcom uskutočnené podaním doručeným súdu dňa 28. januára 2016 a súd prvej inštancie ho pripustil uznesením vydaným podľa § 95 ods. 3 OSP. Ak by žaloba s takto naformulovaným určovacím petitom bola podaná už za účinnosti CSP, považovala by sa za žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku, ktorej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto predpisom špecifikovanú určovaciu žalobu (R 1/2023). Dovolateľ svoju žalobu (aj jej rozšírenie) podal ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a hoci s účinnosťou od 1. júna 2016 bol tento procesný predpis zrušený (a nahradený CSP), podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP zároveň platí, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Prípustnosť žaloby dovolateľa treba preto posudzovať podľa procesnej úpravy, ktorá platila a bola účinná v čase podania žaloby na súde prvej inštancie. Dovolací súd tiež poukazuje na to, že závery judikátu R 10/2003 boli už aj v minulosti aplikované na prípady žalôb o určenie, či tu je alebo nie je právo (napr. vlastnícke právo), kde otázka platnosti zmluvy, ktorú uzavrela spoločnosť, bola riešená ako prejudiciálna otázka.

33. Skutočnosť, že závery judikátu R 10/2003 sú aplikovateľné v prejednávanej veci, vyplýva aj z odôvodnenia predchádzajúceho rozhodnutia dovolacieho súdu, vydaného v tomto spore. V tejto súvislosti dovolací súd ako nedôvodnú hodnotí tiež námietku, že súdy oboch inštancií porušili ustanovenie § 455 CSP (Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu). Dovolací súd poukazuje predovšetkým na bod 30 odôvodnenia prvoinštančného rozsudku, v ktorom sa súd prvej inštancie zaoberal argumentáciou, ktorou chcel žalobca preukázať nepriaznivý vplyv sporných prevodov na majetkové pomery spoločnosti žalovaného 1/ a tým následne aj na jeho majetkové pomery ako spoločníka tejto spoločnosti. Dovolací súd nepochybuje o tom, že súd prvej inštancie tu vychádzal zo záverov uznesenia NS SR sp. zn. 10Bdo/77/2019 z 24. novembra 2020, ktorým dovolací súd obe predchádzajúce rozhodnutia nižších súdov zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v rámci ktorého mal súd prvej inštancie posúdiť, či uzavretie zmlúv o prevode obchodných podielov malo relevantný vplyv na majetkové pomery žalobcu ako minoritného spoločníka obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným (žalovaného 1/), ktorá spoločnosť bola pred uzavretím sporných zmlúv spoločníkom v spoločnostiach žalovaných 5/, 6/ a 7/. Súd prvej inštancie výslovne uviedol, že sa stotožňuje so záverom dovolacieho súdu, že sa a priori nedá vylúčiť, že ak spoločnosť s ručením obmedzeným uzavrie odplacnú zmluvu o prevode obchodného podielu (ako významnej časti majetku spoločnosti), ide o skutočnosť, ktorá môže mať významný vplyv na majetkové pomery jej spoločníka (alebo spoločníkov). Odmietol však, že by takáto situácia nastala aj v prejednávanej veci. Poukázal na to, že išlo o riadne uzavreté a odplacné zmluvy, pričom výška odplaty, ktorú žalovaný 1/ inkasoval, nebola neprimeraná. Uviedol tiež, že sa nemôže stotožniť s tvrdením žalobcu, že zisky obchodných spoločností žalovaných 5/, 6/ a 7/, ktoré boli dosiahnuté v období nasledujúcom po predaji obchodných podielov, majú mať automaticky dopad na jeho majetkové pomery. Zdôraznil, že „ziskovosť“ obchodných spoločností, v ktorých žalovaný 1/ predal obchodné podiely, bola pretavená v cene, ktorú žalovaný 1/ utržil za ich predaj. Dosahovanie zisku (prípadne straty) v obchodnej spoločnosti je výsledkom celého radu rozhodnutí, využitia možností a príležitostí, efektivity práce, obchodných kontaktov a celkovej situácie na relevantnom trhu. Žalovaný 1/ ako samostatný subjekt práva (napriek personálnemu prepojeniu so spoločnosťami žalovaných 5/, 6/ a 7/) už po predaji obchodných podielov nemohol žiadnym spôsobom ovplyvňovať vedenie týchto obchodných

spoločností. Tiež uviedol, že nemôže prijať tézu, že v budúcnosti dosiahnuté zisky alebo výnosy z predanej veci by mohli znamenať neplatnosť kúpnej alebo obdobnej zmluvy a nárok pôvodného vlastníka na v budúcnosti dosiahnuté zisky z predanej veci. Aj odvolací súd mal za to, že spornými prevodmi obchodných podielov nedošlo k zníženiu majetku žalobcu, keďže odplaty stanovené znaleckými posudkami (aj so zohľadnením výnosovej metódy) boli žalovanému 1/ vyplatené, a teda hodnota týchto podielov sa pretransformovala do majetku žalovaného 1/ vo forme odplaty. Odvolací súd tiež zdôraznil (bod 20 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), že je potrebné rozlišovať medzi majetkom, ktorý vlastní spoločnosť a majetkovými právami vyjadrenými v obchodných podieloch jej spoločníkov. Spoločnosť so svojím obchodným majetkom nakladá za splnenia podmienok uvedených v spoločenskej zmluve a tiež v súlade s Obchodným zákonníkom. Ak sa spoločnosť rozhodne nejaký majetok predat' a sú splnené podmienky takéhoto predaja, tak sa prehlasovaný spoločník nemôže domáhať neplatnosti kúpnych zmlúv len z dôvodu, že podľa jeho subjektívneho názoru je takýto predaj pre jeho osobu nevýhodný. Pri predaji majetku spoločnosti, za predpokladu, že nejde o zjavne podhodnotený a špekulatívny predaj, sa zmení forma majetku na jeho peniazmi vyjadriteľný ekvivalent, ktorý je naďalej obchodným majetkom spoločnosti.

34. Z vyššie uvedeného je - podľa názoru dovolacieho súdu - zrejmé, že v prípade rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií (keďže odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie) nedošlo k nerešpektovaniu záväzného právneho názoru, ktorý dovolací súd vyslovil vo svojom predchádzajúcom (zrušovacom) uznesení sp. zn. IObdo/77/2019 z 24. novembra 2020. Vyššie uvedená argumentácia súdov oboch nižších inštancií obsahuje jasné a zrozumiteľné odpovede na otázku, či sporné prevody obchodných podielov, ktoré uskutočnila spoločnosť žalovaného 1/, mali významný vplyv na majetkové pomery jej spoločníka. Nemožno súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že súdy sa zaoberali iba vplyvom prevodov na výšku, nie však na hodnotu obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného 1/. Za kľúčový v tomto smere možno označiť argument súdov, že odplata za prevody obchodných podielov, ktorá bola žalovanému 1/ skutočne vyplatená (čo medzi stranami nebolo sporné) bola primeraná ich hodnote, pretože bola určená znaleckými posudkami aj so zohľadnením výnosovej metódy (t. j. v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku). Hodnota týchto podielov sa teda pretransformovala do majetku spoločnosti žalovaného 1/ vo forme odplaty, ktorý majetok sa v dôsledku toho neznižil. Uvedený záver považuje dovolací súd za logický, pretože ak spoločnosť žalovaného 1/ dostala za prevedené obchodné podiely (ako súčasť svojho obchodného majetku) primeranú protihodnotu (v podobe peňažných prostriedkov), tak nemožno uvažovať o tom, že spornými prevodmi utrpela táto spoločnosť akúkoľvek ujmu, ktorá by sa mohla prejaviť v znížení hodnoty obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného 1/.

35. Pokiaľ strany sporu vo svojich vyjadreniach v priebehu dovolacieho konania polemizovali o tom, kto z nich mal v konaní preukazovať aké skutočnosti, tak dovolací súd konštatuje, že vo všeobecnosti platí, že dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje toto účastníka konania (stranu sporu), ktorý z existencie týchto skutočností (ním tvrdených) vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Vo vzťahu ku skutočnostiam, z ktorých žalobca vyvodzoval svoj naliehavý právny záujem na ním uplatnených určovacích petitoch, dôkazná povinnosť aj dôkazné bremeno zaťažovali jednoznačne žalobcu. Z podanej žaloby vyplýva, že dovolateľ v čase jej podania ešte nemal k dispozícii dodatky k zmluvám a ani znalecké posudky, ktorými sa určila výška odplaty za jednotlivé prevádzané obchodné podiely. Napriek tomu však nepochyboval o tom, že platobné podmienky dohodnuté v dodatkoch (výška odplaty, dĺžka lehoty splatnosti a pod.) budú dohodnuté v neprospech spoločnosti žalovaného 1/. V uvedenom zároveň videl rozpor prevodných zmlúv s dobrými mravmi a konanie žalovaných 2/ a 3/ (spoločníkov a zároveň konateľov žalovaného 1/) považoval aj za rozporné s ustanoveniami § 56a a § 135a Obchodného zákonníka. V ďalšom priebehu konania to bol sám žalobca, kto súdu prvej inštancie predložil kópie dodatkov k jednotlivým zmluvám (ako prílohu svojho podania z 13. decembra 2013 - č. l. 84 a nasl. spisu), pričom tam dohodnuté odplaty označil za neprimerane nízke, ktorá skutočnosť, spolu so vzťahom nadobúdateľov k subjektu, ktorý na nich obchodné podiely prevádzal, zakladá podľa jeho názoru rozpor zmlúv s dobrými mravmi. Poukázal aj na to, že v zmluvách ani v dodatkoch nie je dohodnutá lehota splatnosti odplaty za prevod obchodných podielov a vyjadril pochybnosť o tom, či

odplata bude skutočne zaplatená. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 10. júla 2014 (č. l. 119 a nasl. spisu) poukázali (o. i.) na to, že na mimoriadnom valnom zhromaždení spoločníkov spoločnosti žalovaného 1/ dňa 4. decembra 2013 boli žalobcovi predložené na nahliadnutie originály znaleckých posudkov vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty prevádzaných obchodných podielov, na základe ktorých sa určila výška odplaty za prevádzané obchodné podiely. Zdôraznili, že jednou z aplikovaných metód bola výnosová metóda, ktorá odzrkadľuje výšku zisku, na ktorý by spoločnosti žalovaného 1/ mohol vzniknúť nárok, ak by obchodné podiely nepreviedla. Tvrdili tiež, že nadobúdatelia obchodných podielov dohodnuté odplaty v celom rozsahu žalovanému 1/ uhradili, ktoré tvrdenie žalobca neskôr nerozporoval a primeranosť odplaty spochybňoval v zásade len poukazom na neskoršie hospodárske výsledky žalovaných 5/, 6/ a 7/. Zisky, ktoré spoločnosti žalovaných 5/, 6/ a 7/ dosiahli v období nasledujúcom po sporných prevodoch, sú podľa jeho názoru nepomerne vyššie, ako bola odplata zinkasovaná za jednotlivé prevody. Ujma, ktorú spoločnosť žalovaného 1/ utrpela spornými prevodmi, mala podľa názoru žalobcu spočívať v tom, že pre žalovaného 1/ by bolo výhodnejšie tieto obchodné podiely vlastniť, než ich scudziť. Žalovaným 2/ a 3/, ktorí sú spoločníkmi a zároveň konateľmi spoločnosti žalovaného 1/, pripisoval úmysel spornými prevodmi vylúčiť ho (ako minoritného spoločníka žalovaného 1/) z účasti na týchto ziskoch a tieto si ponechať pre seba. Súd prvej inštancie túto argumentáciu (ktorou žalobca odôvodňoval svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení) odmietol, keď poukázal na hypotetickosť uvedených úvah, keďže žalovaný 1/ ako samostatný subjekt práva už po prevodoch obchodných podielov nemal žiadny vplyv na obchodné vedenie týchto spoločností, predovšetkým však zdôraznil, že to, či obchodná spoločnosť dosiahne zisk alebo nie, závisí od množstva rôznych faktorov. Zdôraznil tiež, že nemôže akceptovať tézu, že v budúcnosti dosiahnuté výnosy z predanej „veci“ by mohli založiť neplatnosť kúpnej alebo obdobnej zmluvy a nárok pôvodného vlastníka na tieto budúce výnosy. Odvolací súd sa s týmito závermi súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožnil. Z uvedeného je zrejmé, že argument neskoršími ziskami, ktoré dosiahli spoločnosti žalovaných 5/, 6/ a 7/ v období nasledujúcom po sporných prevodoch, považovali oba sudy za nespôsobilý spochybniť primeranosť odplaty, ktorú spoločnosť žalovaného 1/ získala za ňou prevedené obchodné podiely v týchto spoločnostiach.

36. Dovolací súd nevidí pochybenie súdov oboch inštancií ani v tom, že okrem existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na ním požadovanom určení sa vo svojich rozhodnutiach zaoberali aj otázkou platnosti prevodných zmlúv. Žaloba dovolateľa bola totiž primárne zamietnutá z dôvodu, že žalobca neprekázal svoj naliehavý právny záujem na ním uplatnených určovacích petitoch. Keďže však hlavným argumentom súdov bola primeranosť odplaty, ktorá bola žalovanému 1/ za sporné prevody obchodných podielov vyplatená, tak bolo len vhodné (z hľadiska presvedčivosti ich rozhodnutí), že sa sudy (aspoň stručne) zaoberali aj právnou otázkou platnosti prevodných zmlúv. Žalobca totiž namietal, že ide absolútne neplatné právne úkony (nevyvolávajúce žiadne právne účinky), pričom neplatnosť mala spočívať v ich neurčitosti (§ 37 Občianskeho zákonníka) v dôsledku absencie podstatnej zmluvnej náležitosti zmluvy, ktorou je v prípade, ak sa zmluva o prevode obchodného podielu dojednala ako zmluva odplatná, práve dohoda o výške ceny alebo spôsobe jej určenia (v zmysle záverov rozsudku NS SR sp. zn. 2Obo/102/2001 a nadväzujúcej judikatúry). Ani v tomto prípade - podľa názoru dovolacieho súdu - nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe. Je síce pravdou, že ani jeden z konajúcich súdov sa bližšie nezaoberal rozhodnutiami, ktoré žalobca označil na podporu svojej argumentácie o absolútnej neplatnosti prevodných zmlúv, zhodne však v odôvodnení svojich rozhodnutí konštatovali, že spôsob dojednania výšky odplaty za jednotlivé prevody nie je v rozpore so zákonom. Zdôraznili pritom tú skutočnosť, že tak zmluvy, ako aj „dodatky“ k nim, ktorými sa v jednotlivých prípadoch určila výška odplaty za prevedené obchodné podiely, boli uzavreté v rovnaký deň. Z uvedeného je možné vyvodiť, že nešlo o dodatky v zmysle dohôd o zmene už skôr dojednaných náležitostí zmluvy, ale o súčasť, resp. prílohy jednotlivých zmlúv tak, ako to vo svojich neskorších vyjadreniach (po zmene právneho zástupcu) tvrdili aj žalovaní 1/, 2/ a 3/. Zároveň ani nešlo o obdobný skutkový stav ako v prípade dovolacieho konania sp. zn. 5Cdo/99/2009, 5Cdo/100/2009, 5Cdo/101/2009, kde (v poradí prvá) zmluva o prevode obchodného podielu bola uzavretá dňa 20. decembra 2002 a zmluva o výplate obchodného podielu, ktorou došlo k dohode o výške odplaty, bola uzavretá až dňa 28. decembra 2002. V zmluve o prevode obchodného podielu z 20. decembra 2002 pritom zmluvné strany prejavili vôľu uzavrieť predmetnú zmluvu ako odplatnú s tým, že výška odplaty a jej splatnosť budú určené

samostatným písomným dodatkom k tejto zmluve. Obdobne boli koncipované aj ďalšie dva právne úkony rovnakých účastníkov, a to zmluva o prevode obchodného podielu z 2. júna 2003 a na ňu nadväzujúca zmluva o odplate za prevod obchodného podielu z 3. júna 2003. Na základe takto ustáleného skutkového stavu potom NS SR skonštatoval, že uvedená zmluva je neplatná v dôsledku absencie uvedenia ceny obchodného podielu alebo spôsobu jej určenia, pričom na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani úmysel konajúceho v tomto obchodnom vzťahu, ktorý chcel dohodu o cene určovať samostatným doplnkom. V tomto smere je záver odvolacieho súdu o neurčitosti, ako chýbajúcej zložky z hľadiska všeobecnej úpravy náležitostí právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, správny a dovolací súd sa s ním stotožňuje v tom smere, že pokiaľ v zmluve jednoznačná dohoda o cene, ani o prípadnom spôsobe jej určenia, uvedená nebola, ide o zmluvu absolútne neplatnú podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre jej neurčitosť (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 102/2001). Z odôvodnenia rozsudku NS SR sp. zn. 5Cdo/99/2009, 5Cdo/100/2009, 5Cdo/101/2009 z 19. mája 2010 zároveň vyplýva, že dovolací súd k uvedeným záverom dospel na základe výkladu prejavu vôle zmluvných strán (§ 266 Obchodného zákonníka). V prejednávanej veci žalovaní 1/, 2/ a 3/ (účastníci prevodných zmlúv) popierali, že ich úmyslom (vôľou) bolo určovať výšku odplaty dodatočne a v tomto smere poukázali na použitie prítomného času vo formulácii: Prevod obchodného podielu z Prevodcu na Nadobúdateľa sa uskutočňuje odplatne za vzájomne dohodnutú sumu určenú v Dodatku ku tejto zmluve o prevode obchodného podielu. Tiež upriamili pozornosť na to, že znalecké posudky, na základe ktorých sa určila výška odplaty, boli vypracované ešte pred uzavretím zmlúv. Pokiaľ ide o uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/283/2010 z 20. júna 2011, toto bolo vydané v rovnakom spore ako vyššie citovaný rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/99/2009, 5Cdo/100/2009, 5Cdo/101/2009 z 19. mája 2010. Závery, na ktoré poukázal dovolateľ, sa týkajú rovnakej zmluvy o prevode obchodného podielu z 20. decembra 2002 a na ňu nadväzujúcej zmluvy o výplate obchodného podielu z 28. decembra 2002. Dovolaciemu súdu sú známe tiež závery rozsudku NS SR sp. zn. 3Obo/2/2019 z 13. júna 2019, v ktorom sa (ako prejudiciálna otázka) riešila platnosť zmluvy o prevode obchodného podielu z 2. júna 2003, ku ktorej bola následne dňa 3. júna 2003 uzavretá dohoda o odplate za prevod obchodného podielu. Ide opäť o rovnaké právne úkony, ktorých platnosť bola posudzovaná v konaní, ktoré sa viedlo na dovolacom súde pod sp. zn. 5Cdo/99/2009, 5Cdo/100/2009, 5Cdo/101/2009.

37. Dovolací súd nijako nespochybňuje tézu, že podstatnú náležitosť zmluvy nie je možné dojednať formou dodatku k zmluve, pretože nedojednanie podstatnej náležitosti (essentialia negotii) spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy, teda takú jej vadu, ktorú nie je možné žiadnym spôsobom dodatočne zhojiť. Absolútne neplatná zmluva nevyvoláva žiadne právne účinky, teda na jej základe nevzniká záväzkovo-právny vzťah, ktorého obsah by bolo možné meniť dodatkom k zmluve. Dovolací súd však súhlasí s názorom (prezentovaným aj v stranami sporu označených rozhodnutiach Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo/1241/2004 a sp. zn. 29Odo/221/2005), že od takýchto prípadov treba odlišiť prípady, kedy je dohoda o odplate (ako podstatnej náležitosti odplatnej zmluvy o prevode obchodného podielu) prílohou zmluvy. Rozhodujúce pre posúdenie predmetnej listiny pritom nie je jej označenie, ale to, či bola súčasťou uzatvárajúcej zmluvy a bola podpísaná spolu s ňou, alebo či k dohode o jej obsahu došlo a bola podpísaná až potom, ako účastníci uzavreli zmluvu (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo/1241/2004 zo 7. februára 2006). Dovolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci súdy oboch inštancií sporné dodatky k zmluvám o prevode obchodných podielov posúdili ako ich prílohy.

38. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (najmä Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj NS SR) vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Vo vzťahu k dovolaním napadnutému rozhodnutiu dovolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005 (publikované aj v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č.

72/2005), podľa ktorého odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Podľa názoru dovolacieho súdu v prejednávanej veci rozhodnutia súdov oboch inštancií tieto kritériá spĺňajú.

39. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že odvolací súd založil napadnuté rozhodnutie na riešení dvoch právnych otázok: (ne)existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení a (ne)platnosti prevodných zmlúv (predovšetkým tých, ktoré za žalovaného 1/ uzavreli jeho konatelia, t. j. žalovaní 2/ a 3/). Za relevantnú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j. takú na ktorej bolo skutočne založené rozhodnutie odvolacieho súdu (ktorá bola pre rozhodnutie sporu kľúčová), dovolací považoval len prvú z nich, keďže v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít môže súd o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem žalobcu na ním požadovanom určení je daný (napr. sp. zn. II. ÚS 382/2010, sp. zn. II. ÚS 590/2017, sp. zn. 3Cdo/241/2008, sp. zn. 1Obdo/4/2017 a mnohé ďalšie). Dovolací súd z dôvodov vyššie uvádzaných (ktoré nepovažuje za potrebné na tomto mieste opakovať) dospel k záveru, že odvolací súd sa pri riešení uvedenej právnej otázky neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, ktorá argumentačne nadväzuje na závery judikátu R 10/2003, a ktorej súčasťou sú aj rozhodnutia NS SR ako súdu dovolacieho (napr. sp. zn. 5Cdo/191/2008, sp. zn. 1Obdo/77/2019, sp. zn. 5Obdo/67/2020, sp. zn. 8Cdo/23/2024). Dovolací súd pritom vychádzal z premisy, že ak odvolací súd v plnom rozsahu odkázal na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP), potom rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe po obsahovej stránke zahŕňa aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

40. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že dovolanie žalobcu nie je prípustné podľa § 420 písm. f) CSP, keďže postupom súdu prvej inštancie a ani odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP z dôvodov, ktoré tvrdil v dovolaní. Zároveň dovolanie žalobcu nie je prípustné ani podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, keďže súdy oboch inštancií sa pri riešení kľúčovej právnej otázky neodklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu odmietol ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné [§ 447 písm. c) CSP].

41. V dovolacom konaní boli úspešní žalovaní, preto im vznikol proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Žalovaní 4/ a 9/ však boli v dovolacom konaní nečinní a preukázateľne im žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli. Dovolací súd preto v súlade s princípom procesnej ekonómie (čl. 17 Základných princípov CSP) žalovanému 4/ a žalovanému 9/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (porovnaj R 72/2018). O výške náhrady trov žalovaných 1/, 2/, 3/, 5/, 6/ a 7/ rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

42. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.